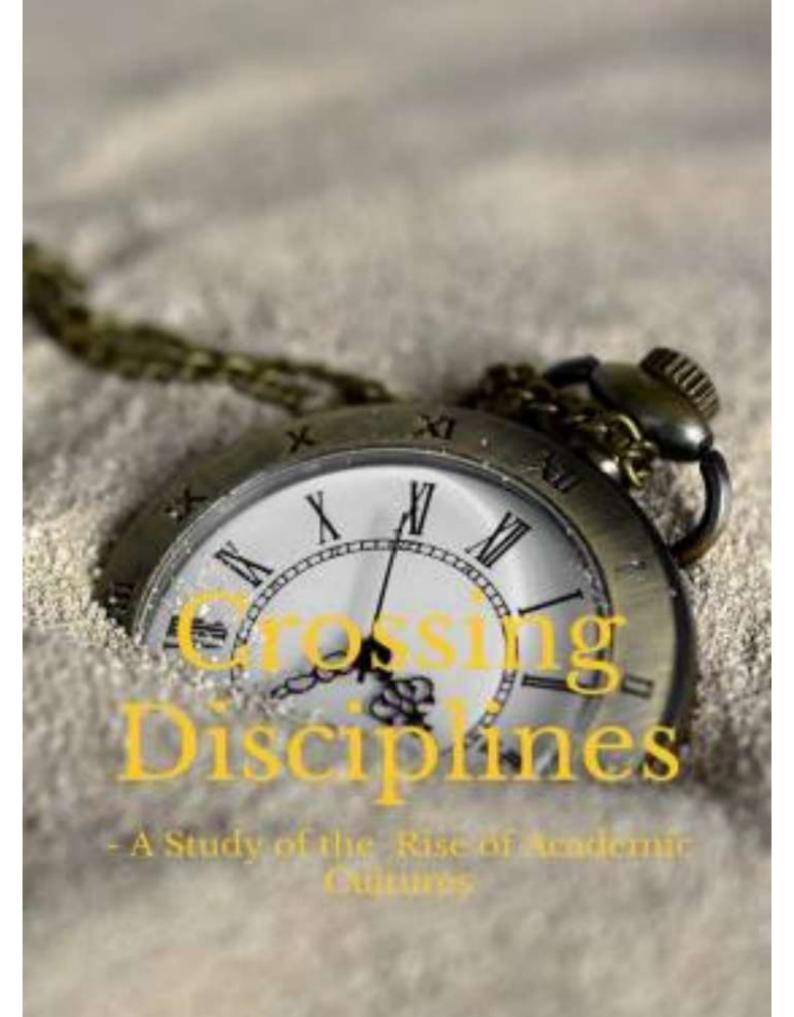

A Critical Study of Modernism

Karunakaran B Shaji

Karunakaran B Shaji

Ideologies and Metaphorsfrom Romanticism to Anthropocene

Karunakaran B Shaji

SCIENCE EDUCATION

S.V. Sharma **Chief Editor**

Regional Institute of Education (National Council of Education Research and Training, New Delhi)

ARTISTIC ACTIVITIES AND MODELS FOR CREATIVE LEARNING OF BIOLOGY

G. NAGARAJ and A. SUKUMAR

Zoology Section, Department of Education in Sciences and Mathematics, Regional Institute of Education, NCERT, Mysuru gnriem@gmail.com

ABSTRACT

Present study aims to improvise and validate few art based activities and models for creative learning of high school Biological Science. Inexpensive and waste materials were used for improvisation of 10 artistic activities and models viz. 1) leaf collage, 2) vegetable imprint, 3) mosaic painting, 4) thread painting, 5) butterfly preservation, 6) beetles/honeybee preservation, 7) mounting appendages of prawn, 8) improvised mouth parts of mosquito, 9) simulation of gastrulation and 10) simulation of property of cancer cells. The effectiveness of the seartistic activities and models, were tested with III and IV year B. Sc. B.Ed. (CBZ) teacher trainees (N=52) of Regional Institute of Education (NCERT), Mysuru. It is concluded from their opinions that these art-based activities and models are effective in stimulating creativity, curiosity and interest in learning; hence, they are hereby shared with pre- and in-service teachers with the intention to ignite their minds to improvise and use such items for creative, joyful and active learning of high school students.

Keywords: Creativity, active learning, improvisation, collage and preservation.

INTRODUCTION

There are various types of artistic activities like a) painting, b) paper folding and cutting, c) embroidering, d) rangoli, e) skeleton leaf frame, f) shell collections, g) clay fossils and models etc. were applied in the past to integrate Art and Science. From all these activities we not only learn the art, but also the hidden Science concepts; in other words, we have to look the art with the lens of Science. Emerging educational approach of STEAM emphasizes the integration of Science, Technology, Engineering, Arts and Mathematics for holistic and interdisciplinary learning. In support, Grant et al. [1] demonstrated that use of art deepens students' understanding of biology. Several studies also recommended drama as a strategy of teaching general Science [2], Chemistry [3] and basic ecological concepts [4]. Likewise, Science can also be taught by the method of Science story telling [5] and writing [6]. In this context, present investigation aims to improvise and validate the art-based activities and models for creative learning of Biological Science.

Journal of the Anthropological Survey of India, 67(1): (9-23), 2018

Anthropological Work in Hyderabad and Farhabad Hills: A Study

Malli Gandhi'

Abstract: Anthropological investigations in Hyderabad were started in 1931. It was carried in Hyderabad on the basis of archaeological remains and aboriginal races found in the hilly regions within the state. Hyderabad State occupied an important position with regard to racial anthropology of India. Many key answers to the tangled questions of racial history of South India were sought here from the living population and the skeletal remains spread over the entire state. Anthropological work in the state began with the study of living aboriginal population of Chenchus who originally inhabited the Farhabad Hills. The then Nizam, Usman Nawab Ali Khan provided all for conducting research in the state. Ghulam Ahmad Khan was appointed as the census commissioner who extended active co-operation to anthropologists. The chief objective of the paper is to study how Anthropological work had critical observations with regard to the tribal community (Chenchus), their indigenous knowledge practices, domestic life, housing patterns, social organisation etc.

Keywords: aboriginal races, Nallamalai Hills, Farhabad Hills, reformation, rehabilitation, Chenchus, Pentas, agriculture, livestock, exogamy, social customs, education, ethnic groups.

INTRODUCTION

Chenchus of Hyderabad and Farhabad Hills

Chenchus of Hyderabad state are one of the aboriginal races in India. They lived in the Farhabad Hills of the state. They were undoubtedly the branch of the Chenchus of the neighbouring Nallamalai Hills. The Hyderabad state and Nallamalai Hills were linked by the Krishna river. Chenchus drifted away from the main stock at an early period due to the floods of Krishna River. There are no authentic records to state when the separation of Chenchus of Hyderabad State took place. However, there was sufficient evidence to prove that separation and isolation took place due to the Farhabad Hills. The Hills undoubtedly helped in providing safe shelter for many of the primitive tribes. Chenchus lived in small pentas where pentas are called cluster of huts. The 1931 census report stated that there were a total number of 33 Pentas with a

^{*} Corresponding Address: Dr. Malli Gandhi, Department of Social Sciences and Humanities, Regional Institute of Education, NCERT, Manasagangotri, Mysore-6, Karnataka, E-mail:malli_gandhi@rediffmail.com

ಕನ್ನಡ-ತೆಲಗು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಬಾಂಧವ್ಯ

ಸಂಪಾದಕರು ಡಾ. ಎ.ಎನ್: ಸಿದ್ದೇಶ್ವರಿ

ಕನ್ನಡ-ತೆಲುಗು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಬಾಂಧವ್ಯ

ಸಂಪಾದಕರು

ಡಾ. ಎ.ಎನ್. ಸಿದ್ದೇಶ್ವರಿ

ಅಧ್ಯಾಪಕರು

'ಕರಿಬಸವ ಕೃಪ', ನಂ. ೧೩/೩,

೪ನೇ ತಿರುವು(ಪಶ್ಚಿಮ), ವಿದ್ಯಾನಗರ

ಬಳ್ಳಾರಿ ೫೮೩ ೧೦೪

ಮೊ. ೯೪೮೦೨ ೦೮೬೬೨

ಇ-ಮೇಲ್: siddeswari70@gmail.com

ಪ್ರಕಾಶಕರು

ಪ್ರಭುದೇವರ ಜನಕಲ್ಯಾಣ ಸಂಸ್ಥೆ

ಪ್ರಭುದೇವರ ಸಂಸ್ಥಾನ ವಿರಕ್ತಮಠ, ಸೊಂಡೂರು

ಪುಟಗಳು: 18+೩೩೪ Price: 250/-

ಪ್ರಥಮ ಮುದ್ರಣ ೨೦೨೧

ಬೆಲೆ: ರೂ. ೨೫೦/-

ISBN: 978-93-5526-494-7

🛭 ಪ್ರಭುದೇವರ ಜನಕಲ್ಯಾಣ ಸಂಸ್ಥೆ, ಸೊಂಡೂರು

ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿ

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು

ಪೂಜ್ಯ ಶ್ರೀ ಮ.ನಿ.ಪ್ರ. ಪ್ರಭುಮಹಾಸ್ವಾಮಿಗಳು, ಸೊಂಡೂರು

ನಿರ್ದೇಶಕರು

ಡಾ. ಕೆ. ರವೀಂದ್ರನಾಥ, ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ

ಪುಸ್ತಕದ ಆಕಾರ ಡೆಮಿ ೧/೮

ಬಳಸಿದ ಕಾಗದ ೮೦ ಜಿ.ಎಸ್.ಎಮ್., ಎನ್.ಎಸ್. ಮ್ಯಾಪಲಿಥೋ

ಮುಖಪುಟ: ಶ್ರೀ ಅರುಣ್ ಕುಮಾರ್

ಪುಟವಿನ್ಯಾಸ

ಸವಿತ ಗ್ರಾಫಿಕ್ಸ್, ಕಮಲಾಪುರ

ಮೊ:೯೪೮೦೨ ೫೭೩೯೨

ಮುದ್ರಣ

ತ್ವರಿತ ಮುದ್ರಣ ಆಫ್ಸೆಟ್ ಪ್ರಿಂಟರ್ಸ್, ಗದಗ

ಪರಿವಿಡಿ

ಲಿಂಗವಂತರು ತಾವು ಅಂಜಲೀಕೆ! /5 ಸಂಪಾದಕರ ಮಾತು /8 ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ /11

- ೧. ಕನ್ನಡ-ತೆಲುಗು : ಅವಿನಾಬಾಂಧವ್ಯ / ೧
 ಡಾ. ಗುರುಮೂರ್ತಿ ಪೆಂಡಕೂರು
- ಕನ್ನಡ-ತೆಲುಗು: ಭಾಷಾ-ಸಾಹಿತ್ಯ ಬಾಂಧವ್ಯ / ೬
 ಡಾ. ಆರ್. ಶೇಷಶಾಸ್ತ್ರಿ
- ೩. ಕನ್ನಡ-ತೆಲುಗು : ಸಾಹಿತ್ಯ ಬಾಂಧವ್ಯ /೨೨ ತೆಲುಗು ಮೂಲ: ಗುತ್ತಿ (ಜೋಳದರಾಶಿ) ಚಂದ್ರಶೇಖರೆಡ್ಡಿ ಅನು: ಟಿ.ಕೆ. ಗಂಗಾಧರ ಪತ್ತಾರ
- ಕರ್ನಾಟಕಾಂಧ್ರ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಬಾಂಧವ್ಯ: ಶೂಲದ ಹಬ್ಬ /೩೪
 ಡಾ. ಕೆ. ರವೀಂದ್ರನಾಥ
- ಕನ್ನಡ–ತೆಲುಗು: ಮಹಾಭಾರತಗಳು /೪೪ ಡಾ. ಗೀತಾ ನಾವಲ್
- ೬. ಕನ್ನಡ-ತೆಲುಗು : ರಾಮಾಯಣಗಳು / ೭೭ ಡಾ. ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿ
- ಕನ್ನಡ–ತೆಲುಗು : ಬಸವ ಪುರಾಣಗಳು / ೧೧೬ ಡಾ. ಆರ್ಡಿಯಸ್ ಸುಂದರಂ
- ೮. ಕನ್ನಡ–ತೆಲುಗು : ಭಕ್ತಿ ಸಾಹಿತ್ಯ / ೧೨೬ ಡಾ. ಜೆ.ವಿ. ಸತ್ಯವಾಣಿ
- ೯. ಕನ್ನಡ-ತೆಲುಗು : ಶಿವಶರಣರ ಸಾಹಿತ್ಯ / ೧೪೬ ಪ್ರೊ. ಪಿ.ಆರ್. ಹರಿನಾಥ್

34	30	శ్రీమతి బోయలకుంట్ల జయలక్ష్మి	1.34 కలియుగంలో	125
35	31	కడప (ఆం.ప్.) శ్రీమతి దినవహి సత్యవతి	1.35 జెనమతం	127
1000		చెన్నె (తమిళనాడు)		200
36	32	శ్రీ కుదమ తిరుమల రావు	1.36 బౌద్ధ మతం	130
37	33	రాజాం (ఆం.ప్ర.) డా. పవని రామచంద్ర హరినాథ్	1 37 మౌర్యవంశం	133
38	34	మైసూరు (కర్నాటక) శ్రీ కోరాడ నరసింహారావు విశాఖపట్టణం (ఆం.ప్ర.)	1.38 గ్రీకు దందయాత్రలు – అలెగాందర్	136
39	35	త్రీమతి కుసుమంచి శ్రీదేవి విజయనగరం (ఆం.ప్.)	1.39 అశోకుని పాలన –	139
40	36	శ్రీమతి రావాద కృష్ణ కుమారి సాలూరు (ఆం.ప్.)	1.40 శాతవాహనుల పాలన	142
41	37	శ్రీమతి రామావజ్ఞల శ్రీవాణి కడప (ఆం.ప్.)	1.41 సనాతన వాఙ్మయకోశాలు	145
	10			148
42	38	దా.వజ్ఞల సత్య కమలాకర్ శ్రీకాకుళం (ఆం.ప్ర.)	1.42 సనాతన సంస్కృతీహర్మ్యం	140
				148
	فضر	శ్రీకాకుళం (ఆం.ప్.) హ్మాయం - (శ్రీ.శ. 1 నుండి శ్రీ.శ శ్రీ అవ్యారు శ్రీధరబాబు	.1000 వరకు) 2.1 విదేశ్ వ్యాపారం -	150
ದ್ವೀ	39	శ్రీకాకుళం (ఆం.ప్.) హ్మాయం - (జ్రీ.శ. 1 నుండి క్రీ.శ శ్రీ అవ్వారు శ్రీధరబాబు నెల్లూరు (ఆం.ప్.) శ్రీమతి కొల్లూరు పద్మజ	.1000 వరకు)	
43	39 40	శ్రీకాకుళం (ఆం.ప్.) హ్మాయం - (జ్రీ. శ. 1 నుండి డ్రీ. శ శ్రీ అవ్వారు శ్రీధరబాబు నెల్లూరు (ఆం.ప్.) శ్రీమతి కొల్లూరు పద్మజ విజయనగరం (ఆం.ప్.) శ్రీమతి రావాద కృష్ణకుమారి	.1000 వరకు) 2.1 విదేశీ వ్యాపారం - సంస్కృతీ మార్పిడి 2.2 కుషానులు - కనిష్కుదు -	150
43 44	39 40 ★	శ్రీకాకుళం (ఆం.ప్.) హ్యాయం - (శ్రీ. శ. 1 నుండి శ్రీ. శ శ్రీ అవ్యారు శ్రీధరబాబు నెల్లూరు (ఆం.ప్.) శ్రీమతి కొల్లూరు పద్మజ విజయనగరం (ఆం.ప్.) శ్రీమతి రావాద కృష్ణకుమారి సాలూరు (ఆం.ప్.) శ్రీమతి సాలిపల్లి మంగామణి (శ్రీమణి)	.1000 వరకు) 2.1 విదేశీ వ్యాపారం - సంస్కృతీ మార్పిడి 2.2 కుషానులు - కనిష్కుదు -	150 152
43 44 45	39 40 *	శ్రీకాకుళం (ఆం.ప్.) హ్యాయం - (శ్రీ. శ. 1 నుండి శ్రీ. శ శ్రీ అవ్యారు శ్రీధరబాబు నెల్లూరు (ఆం.ప్.) శ్రీమతి కొల్లూరు పద్మజ విజయనగరం (ఆం.ప్.) శ్రీమతి రావాడ కృష్ణకుమారి సాలూరు (ఆం.ప్.) శ్రీమతి సాలిపల్లి మంగామణి (శ్రీమణి) విశాఖపట్టణం (ఆం.ప్.) రా. పెన్నేటి స్వష్న హైందవి	.1000 వరకు) 2.1 విదేశీ వ్యాపారం – సంస్కృతీ మార్చిడి 2.2 కుషానులు – కనిష్కుదు – 2.3 గుష్మల కాలం స్వర్ణ యుగం 2.4 హర్షుడు – పరిపాలన –	150 152 155 158
43 44 45 46	39 40 * 41	శ్రీకాకుళం (ఆం.ప్.) హ్యాయం - (శ్రీ. శ. 1 నుండి శ్రీ. శ శ్రీ అవ్యారు శ్రీధరబాబు నెల్లూరు (ఆం.ప్.) శ్రీమతి కొల్లూరు పద్మజ విజయనగరం (ఆం.ప్.) శ్రీమతి రావాద కృష్ణకుమారి సాలూరు (అం.ప.) శ్రీమతి సాలిపల్లి మంగామణి (శ్రీమణి) విశాఖపట్టణం (ఆం.ప.) దా. పెన్నేటి స్వష్న హైందవి విజయనగరం (ఆం.ప.) శ్రీమతి వారణాని శ్రీదేవి	.1000 వరకు) 2.1 విదేశీ వ్యాపారం – సంస్కృతీ మార్చిడి 2.2 కుషానులు – కనిష్కుడు – 2.3 గుష్మల కాలం స్వర్ణ యుగం 2.4 హర్షుడు – పరిపాలన –	150 152 155
43 44 45 46	39 40 * 41 7 42 3 43	శ్రీకాకుళం (ఆం.ప్.) హ్యాయం - (శ్రీ.శ. 1 నుండి శ్రీ.శ శ్రీ అవ్యారు శ్రీధరబాబు నెల్లూరు (ఆం.ప్.) శ్రీమతి కొల్లూరు పద్మజ విజయనగరం (ఆం.ప్.) శ్రీమతి సాలిపల్లి మంగామణి (శ్రీమణి) విశాఖపట్టణం (ఆం.ప్.) దా. పెన్నేటి స్వప్న హైందవి విజయనగరం (ఆం.ప.) శ్రీమతి వారణాని శ్రీదేవి ర్యాలీ (అమెరికా)	.1000 వరకు) 2.1 విదేశీ వ్యాపారం - సంస్కృతీ మార్చిడి 2.2 కుషానులు - కనిష్కుదు - 2.3 గుష్మల కాలం స్వర్ణ యుగం 2.4 హర్షుడు - పరిపాలన -	150 152 155 158

ఆది నుంచి... అనంతం దాకా... (వచన కావ్య రచనా వేదిక)

Adinunchi... Anantamdaka...

నిర్వహణ

かかかかかかかか

[®] త్రీమతి త్రీలక్ష్మి చివుకుల ^{Smt. Srila}kshmi Chivukula

అడ్రస్ : **త్రీలక్ష్మి చివుకుల**

ఇంటి నెంబరు : 20-24-18, వెంకటేశార కాలనీ,

వసంతవిహార్ దగ్గర, విజయనగరం

అంద్రప్రదేశ్, Pin : 53500% ఫోన్: 9441957325

Email. srilaki?10 _____.

ముద్రణ మాం 2019

ిన రచయితివి. ఇందులోని కవితలూ, ినా అనువదించినా శిక్షార్హులు.

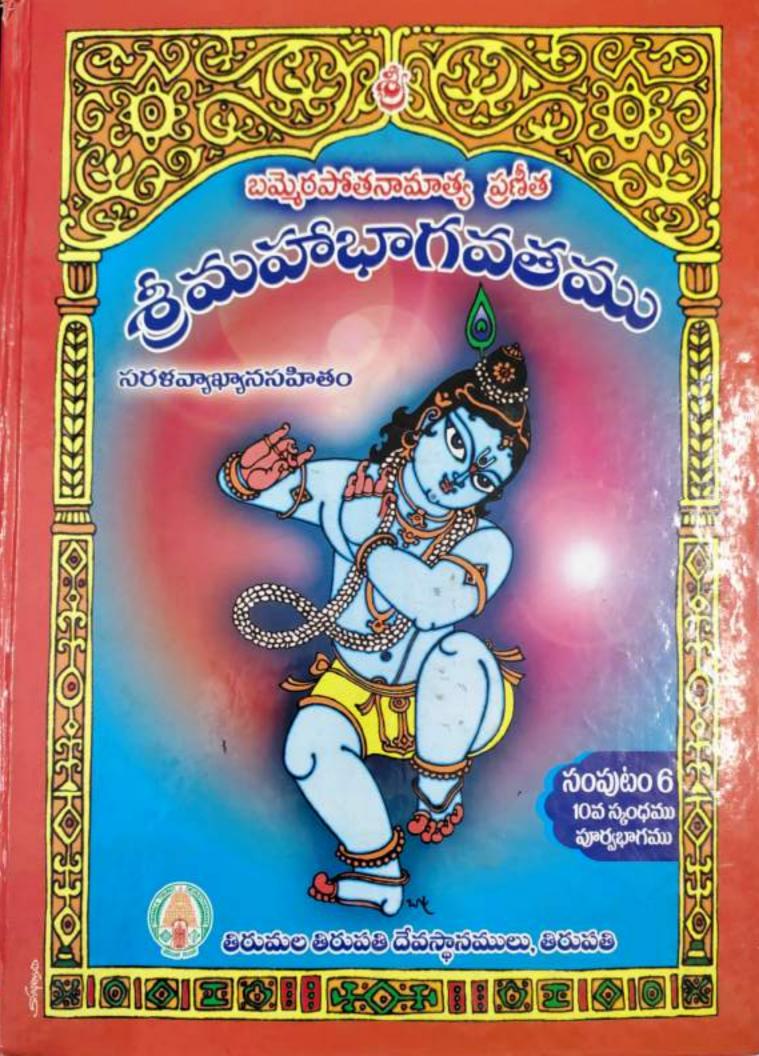
8000 నంహిత గ్రాఫిక్స్ అమీర్పేట్, హైదరాబాదు. 040-23751620

ෂහ කිාලුම....

මතිරණිර සාපෑ...

බරුණක: ලික්ම ලිපමු_{දි}ක්කුණය කීතීල් පෘත්_{ති} රිතීලා බිහුජි

Bammera Potanamatya Praneeta SRI MAHABHAGAVATAMU, with Commentary Volume - VI (Skandha - 10-1)

Author : Potana Mahakavi

Commentary by

Dr. Appajodu Venkatasubbaiah

Dr. A.S. Gopal Rao

Sri Prabhala Subrahmanya Sarma

Dr. P. Narasimha Reddy

Vidwan Mudivarthi Kondamacharyulu

Dr. P.R. Harinath

Edited by

Dr. Samudrala Lakshmanaiah

© All Rights Reserved

T.T.D. Religious Publications Series No. 1242

First Edition: 2017

Copies: 3000

Published by

Dr. D. Sambasiva Rao, I.A.S.,

Executive Officer

Tirumala Tirupati Devasthanams

Tirupati.

D.T.P.

Publications Division

T.T.D., Tirupati.

Printed at

Tirumala Tirupati Da

వేణం వేణ యిచ్చెనని చెప్పి శుకుండు పరీక్షిస్టరేల(దున కిట్లనియే. కని యట్లోచితంజుగా భావించుడుం దనచేత నందాడులు ప్రత్తించినకాడుకలు ఇలకృష్ణలకు మగ్రామేకునికి

పరీక్షిత్+నర+ఇందునకున్= పరీశ్రిస్తుహారాజుకు; ఇట్ల+ఇనియేన్= మరల ఈ విధంగా అన్నారు. పేణువేజన్* విడిపెడిగా, ఇచ్చిన్+అని చెప్ప= ఉద్దవైదు సమర్పించాడని పలికి, తకుండు= భాగపతపురాణనరుడ్డన తడమహర్చి బలరామునికి, తీకృష్ణనికి, తగ్గినిమనికిన్= తీకృష్ణని మాతామమారైన (తల్లియొక్కతండ్రి= తాత) తగ్గినేన మహారాజుకూ, నంద+ఆరులు= నందుడు మొదలైన గోపవృద్ధులు; ప్రత్తించిన= ఇచ్చిపంపిన; కాసుకలు= ఇచ్చాపుతంలు; ఇలకృష్ణలకుస్= డ్డుత్ : కని= దర్శించి; యథా+ఉచితంm+కాన్= ఇప్పటికి తగినట్లుగా, భాకించుచన్= మాట్లాడుతూ, తనచేతన్= తనత్

బహుమానాలు కృష్ణపాలరాములకు, ఉగ్రసినమహారాజుకు వేరువేరుగా సమర్పించారు – అని పరికి శుకయోగింగ్రెవరు మర్బీ పరీక్షిస్తరేంద్రునితో ఈ విధంగా అన్నాడు. 🖙 : ఉద్దవుడు త్రీకృష్ణుడ్డి సందర్భించి అతనితో తగురీతిగా మాట్లాడుతూ తనచేత నందుడు మొదలయినవారు ఇచ్చిపంటిన

+ త్రీ కృష్ణుఁడు ఉద్ధవునితోం జేల కుబ్బాగృహింబునకు నరుగుట

తను మున్నంగజకేళిం గోరిన లతాత్వున్ రత్మికీదలం ವಸ್ತಾ ಮಾಸ್ಟ್ರ ಕಡಿದುಗೆಘಟುಸಿಕುಂ ಇಂದೆಭಾನಂಡೆಭಂಡಿ. దమచం గోరి జనార్లమం దరిగె రత్సన్వర్లమార్యాను లే పన భూపాంలరభూపదీపపరిదీప్తంలై మనోజుపదీ

1486 86

మన్మధుడికే; పంద+ఇపుండు+ఐ= మన్మథుడై (అంటే మన్మధునికంటే అందగాడైన త్రీకృష్ణరు); ఆరిగెస్= పెళ్లరు కామాన్ని రేజెక్తించేదిగా, ఉన్న= ఉన్నట్టి, తదీయ గేపోమునకున్= ఆమె (కుబ్బ) ఇంటికి, పంచ+ఇషు= ఐదులాణాలు కలిగిన නැත්තේ; ආර්ථ : නාර්තරන්තමාගේ; සින = සිම හේ; නිපිසිනුගෙ + ස = මහිචර්ණනැතුන්; නාත්ත + ලස්බන්න + ස = రత్న= రత్నాలతో, స్వర్ణ= బంగారంతో, మాల్య= పూలహారాలతో, అనులేపన= మైహైతలతో, భూషా= నగలతో, అంబర= కోరుకున్న, లతాతన్నిన్=తీగమంది తరీరం గల పదతని, రత్మకీరలన్= మదన కేశులతో, తనుసన్+కోరి= తృప్తిపొందించరులని, ్రహతి : జనార్థనుండు = త్రీకృష్ణుడు; తను = తనను; మున్ను = ఇంతకు మునుషు; అంగజకేశిన్ = శృంగార్మకీడను; కోరిన =

3000 ななから ななかなる (00000 1000) కుల్లను మన్మథ కేళిలో తేల్చవలెనని త్రీకృష్ణదు భావించాదు. ఆమెజబ్ల రత్నాలతో, బంగారంతో, హైలదందలతో కమ్మని 🗣 : తనతో శృంగార్మకీద జరపాలని కుబ్జ మునుపే తీకృష్ణుడ్డి కోరింది. ఆమె తీగవలె సస్సగా ఉన్న అందగత్తె. అరాంద మైపూతంతో, నగంతో, వస్రాంతో, అగరుసువాసవంతో, దీపాంతో విలసిబ్లతూ మన్మభోద్రేవాన్ని రేకెత్తిస్తున్నది. అరాంటి

చ. ఇ ట్లరిగి తద్దేహమధ్యంబున.

1487

සුම : skg+e0h= ఈ බරගැ ඔහු, මධ්+ස්ථා= සම සගම් මොස්දු කරලගසන්මි= කරලපස්ගම්...

ල : සුලා ල ජාසුසරේස් බුමු, ල කරේ.

రాముశరముబోలెం గమలారి కళబోలెం. మెలంగి చూడనేక్ను మెంబస్తుం లోలై పెళ్లిలభినసమోహనీదేవతయుం బోలెం, తెలువు మెఆసీయున్న చెలువం గనియి.

ాత్రి - కాము - మన్నభునినిమిక్క శరము+పోలస్ - బాబంతాగా, కమల+అరి - పర్మాలకు శ్రత్రుడ్త - ఇంటే స్వాల - మర్గాలకు శ్రత్రుడ్డా - ఇంటే స్వాలకు కాటకుండా. ఆడవీర్ను - వర్తించడం వేర్చిన, పెత్తుప్తన్ని - ప్రాంత్రిక్ - ఇంటే మెజన్+ఉన్న: నెలిగిపోతున్న: చెలువట్ = అందగత్తెను: కనియేస్ = చూరాడు. යකිනු 86+වැඩ්ම 8600ක කරගල කාලය. බවදෙසියය - බාල්ල සිබලකටම්, බහප්ති සියරෙක්ක5+වැඩ්ම බහජල පිවතිපති සියරුණත, විශාල

Digital.

పారి యేతెంచిన లేది సంక్రిమముతో నాళీసమాహంబుచే పర పీఠంజన నుండు కుండు మది హెత్సుక్యంజు తోధికింగన్ దర తల్పస్తితుం జేస్కి యుద్ధవని సుధ్యత్త్రతిం బూజించి ఫా నిరి యొక్కన్ విహితోపరారములు తాం తీయించి సౌచర్ల నుం

రేయించి= (వారితో) చేయించి, సౌకర్ణ= బంగారంతో చేయబడిన, సుందర తల్ప= అందమైన పదక్కు సైకెక్-ర్హి. చెరికత్తెల సమూచాందేత; సిరి = పైరమం; ఒప్పుస్ = వెలిగిపోయేలా, చిహిత+తమరారములు = తగన సమామ, అక్కాల్లు ලිය : 3-0 = ලිනුණුරා, බමරවරයි = පහ (කලු), ඒව = වහස්, බලේකරුමේ වි = ඡල්ර මහසේ, සේදරාලාලුදි, BE SEPROST ර්ජායකරයි= ර්ජාර්යය අපරයි+රාජ= ජාජාමකී රාජයි= රාජරයේ*, බමාුමූපක= අපාථාප, අපපාද: අදුද් කල් <mark>මතු. ඉදුරුවර</mark>ිම ඉදුරුවරු ඉදුරුම් ඉදුරිම් කරන සැලක්. ආකරව ආසර් කරුණු

కూర్ప్ పెట్టింది. ఆయన వెంట వచ్చిన ఉద్దపుడ్డి ఎంతో ఆదరంతో పూజింది, మెరిసిపోతున్నఒక బంగాప్ సీసంసైకద్య వైధవానికి, సంపదహ తగినదీతిలో అయనకు ఉపరారాలను చేయించింది. అందంగా ఉన్న బంగారుముంచు పై క్షేక్టర్ల క్రికృష్ణకు తన ఇంటికి రాగాన కుబ్జ శశ్రరపాటుతో లేకనిలబడింది. తన చెలికత్తెల బృంగాన్ని కికిండి జ టార్స్ జెట్టింది. ఆమెదునసులో ఉత్సాహం, పరపత్తు తొక్కింది

ಆನೆಬರುಗುವೆದಿಕ, ಮಾರ್ ಪ್ರುಗಸ್**ಧಿ**ಬಂತಮಣೆಮದಂಥಾ ಭ ర్వాలంత్రత ఉన్నారు. కారావరి గౌర జనకుకాత్రణం గవడుకు

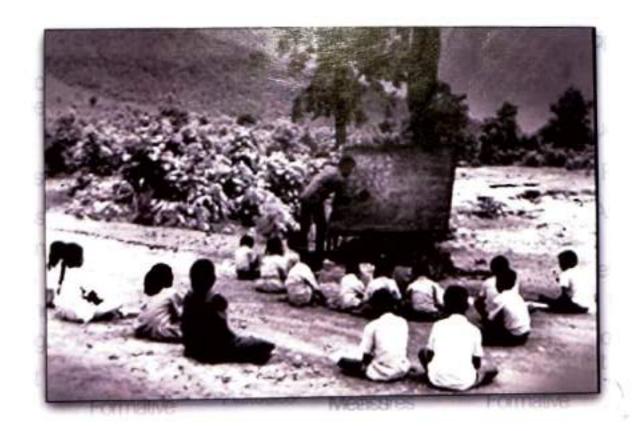
1490

BOS = BOSOD හැරුරාරා = පෙන්වා, චාපාරම = චපාරන්ම, ජන්රාජා + රුණුක්ව = නතුරන්රේ මතු ජප ලිණුමුමු මන්රාරි මහරුම් కన్నారి లేదనంతో, మణిమయ= మణులతో నిందిన; భూషా= నగలతో, దేల= బట్టలతో; అలంకృఠ= అలంకరించున డ్రత్ : ఆరీ = చిలిక్తుల, నివహ = సమూచాందే, నివేదిత = వివయంగా సమర్పించబడిన, మాతా = పూలదంరణ, స్మగణికు

వస్రాలను సమర్పించారు. వాలిల్ని రదించి, ఆ విరాసవతి శ్రీశృష్టుడితో సంగమాన్ని కోరింది **ా** : చెలికత్తెల్పుందం కుబ్జరు ఫూలదండలను, కన్నూరి లేపడాన్ని, మణులతో మెరిసిపోతున్న ఆభరణాను, అన్న

ASSESSMENT AND EVALUATION

A Textbook for Two-year B.Ed. Course

First Edition

March 2020 Phalguna 1941

PD 3T SU

C National Council of Educational Research and Training, 2020

₹ 170.00

Printed on 80 GSM paper

Published at the Publication Division by the Secretary, National Council of Educational Research and Training, Sri Aurobindo Marg, New Delhi 110 016, and printed at Raj Printers, A-9, Sector B-2, Tronica City Industrial Area, Loni, District Ghaziabad-201 102 (U.P.)

ISBN- 978-93-5292-303-8

ALL RIGHTS RESERVED

- ☐ No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system or transmitted, in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording or otherwise without the prior permission of the publisher.
- ☐ This book is sold subject to the condition that it shall not, by way of trade, be lent, re-sold, hired out or otherwise disposed of without the publisher's consent, in any form of binding or cover other than that in which it is published.
- ☐ The correct price of this publication is the price printed on this page, Any revised price indicated by a rubber stamp or by a sticker or by any other means is incorrect and should be unacceptable.

OFFICES OF THE PUBLICATION DIVISION, NCERT

NCERT Campus Sri Aurobindo Marg New Delhi 110 016

Phone: 011-26562708

108, 100 Feet Road Hosdakere Halli Extension Banashankarı III Stage Bengaluru 560 085

Phone: 080-26725740

Navjivan Trust Building P.O. Navjivan Ahmedabad 380 014

Phone: 079-27541446

CWC Campus Opp. Dhankal Bus Stop **Panihati** Kolkata 700 114

Phone: 033-25530454

CWC Complex Maligaon Guwahati 781 021

Phone: 0361-2674869

Publication Team

Head, Publication : Anup Kumar Rajput

Division

Chief Editor : Shveta Uppal

Chief Production

: Arun Chitkara

Officer

Chief Business

: Vipin Dewan

Manager (Incharge)

Production Assistant

: Prakash Veer Singh

Cover and Layout DTP Cell, PD

TEXTBOOK DEVELOPMENT COMMITTEE

A. Anantha Joshi, Retired Professor and Director, Open and Distance Learning, Nasik.

A.G. Bhalwankar, Vice Chancellor, Calrox University, Ahmedabad, and Former Director of Board of College and University Development, SNDT University, Mumbai.

Chellamani, Associate Professor, School of Education, Puducherry University, Puducherry.

K. Anil Kumar, Professor, Department of Education, Regional Institute of Education, Mysuru.

Madhavi Dharankar, Associate Professor, School Education, YCMOU, Nasik.

Purushotham Rao, Former Faculty, School of Humanities, University of South Pacific, Suva, Fiji.

Pushapanadham, Professor, Department of Educational Administration, M.S. University of Baroda, Vadodara.

Sudarshan Chakra Panigrahe, Professor and Head, Centre of Advance Study in Education, Faculty of Education and Psychology, M.S. University of Baroda, Vadodara.

V. Sumangala, Retired Professor of Education, University of Calicut, Kerala.

REVIEW COMMITTEE

Suman Karandikar, Professor and Former Director of TES in Indian Institute of Education, Pune.

T.V. Somashekar, Assistant Professor, Department of Education, Regional Institute of Education, Mysuru.

Vasant Seetaram Deshpande, Professor and Former Director of C.E.S. Indian Institute of Education, Pune.

MEMBER COORDINATOR

Manjula P. Rao, Professor, Department of Education, Regional Institute of Education, Mysuru.

CONTENTS

Forew	ord	itt
CHAPTE	R ONE: PERSPECTIVES ON ASSESSMENT AND EVALUATION	1
1.1	Introduction	1
1.2	Concept of Testing, Measurement, Assessment and Evaluation and Other Related Terms	3
1.3	Purpose of Assessment and Evaluation	9
1.4	Significance of Assessment and Evaluation in	10
	Teaching-Learning Process	
1.5	Principles of Assessment and Evaluation	13
1.6	Assessment in the Changing Context of the Pedagogical Processes	15
1.7	Forms of Assessment	19
1.8	Recent Trends and Practices in Assessment	32
1.9	Issues and Concerns Related to Assessment and Evaluation	43
1.10	Evaluation Reforms: Recommendations at the National Level	46
1.11	Summary	49
Снарт	ER TWO: THE ROLE OF OBJECTIVES IN ASSESSMENT AND EVALUATION	52
2.1	Introduction	52
2.2	Domains of Learning: Cognitive, Affective and	53
2.3	Manning and Importance of Objectives	57
2.4	Pole of a Teacher in Planning Objectives,	63
2.4	Teaching-learning Process and Assessment	
2.5	Revised Taxonomy of Objectives for Teaching, Learning and Assessment	65
2.6	Applying the Taxonomy	74
2.0	The Role of Assessment in the Revised Taxonomy	76

2.8 Affective Domain and its Developmental Attribu	82
2.8 Affective Domestal	02
2 9 Psychomotor Domain and its	
Attributes 2.10 Internal Hierarchy of Educational Objectives	86
2.10 Internal Hierarchy of Education	87
2.11 Writing Objectives	90
2.12 Summary	92
CHAPTER THREE: ASSESSMENT TO PROMOTE LEARNING	92
2.1 Introduction	93
a a Demain-specific Knowledge Base	94
3.3 Assessment of Simple Factual Knowledge, Understanding and Higher-order Thinking Ability	
3.4 Assessment of Problem-solving Abilities	144
2.5 Assessment of the Projects	145
3.6 Tools for Assessing Performance Abilities in Curricular and Co-curricular Areas	
3.7 Assessment of Group Processes	174
3.8 Self-Assessment and Peer-Assessment	183
3.9 Summary	191
CHAPTER FOUR: ASSESSMENT OF AFFECTIVE OUTCOMES	195
	195
4.2 Meaning of Some of the Affective Terms	196
and Concepts 4.3 Assessment of Interests, Attitudes, Values,	198
Social and Personality Qualities	227
4.4 Summary	229
CHAPTER FIVE: PLANNING AND CONSTRUCTION OF	22
5.1 Introduction	229
	230
5.2 Planning for a Classroom Test	244
5.3 Item Analysis	248
5.4 Characteristics of a Good Assessment Tool 5.5 Summary	253

100

*

CHAPT	ER SIX: PORTFOLIO ASSESSMENT	255
6.1	Introduction	255
6.2	Meaning of Portfolio	256
6.3	Difference between a Portfolio and a Student Folder	258
6.4	Purpose of Portfolios	259
6.5	Content of a Portfolio	260
6.6	Characteristics of a Portfolio	261
6.7	Planning and Organising Portfolios	263
6.8	Steps of Creating a Portfolio System	264
6.9	Scoring Student Portfolios	265
6.10	Reflection in Portfolio Assessment	267
6.11	Presentation	268
6.12	Use of Electronic Media in Portfolios	270
6.13	Summary	271
Снарт	er Seven: Grading	273
7.1	Introduction	273
7.2	What is Grading?	274
7.3	Why is Grading Preferred?	275
7.4	Types of Grading	277
7.5	Grade Point Average (GPA)	282
7.6	Application of Grading in Schools	283
7.7	Summary	285
Снарт	ER EIGHT: REPORTING STUDENT PERFORMANCE	287
8.1	Introduction	287
8.2	Need for Analysing and Reporting Student Performance	288
8.3	Statistical Process of Analysing Test Scores	289
8.4	Tabulation of Scores as Frequency Distribution	291
8.5	Graphic Representation of Frequency Distributions	297
8.6	Measures of Central Tendency	307

8.7	Measures of Variability	315
8.8	Percentile Ranks and Standard Scores as	321
8.9	Derived Scores Reporting Students' Performance	323
8.10	Summary	327
Refer	onne	331

.ಕ್ರೆ ರಂಗನಾಥ ರಾಜಾಯಣಮು - ಸಾಂದರ್ಭಮು

పే కథ చెప్పిన నెల్ల సజ్జమలు చేకాని కీర్తనల్ చేయుచు నుండు రేకథ చెప్పిన నిహపరోన్పతులు ప్రాకటంబుగ బేర్చి ఫలియించు బ్రీతి నేకథ జెప్పిన నీప్పితార్థములు గైకాని షణ్యముల్ కడగి కాన్పించు ।

అని రంగనాథ రామాయణ కర్త లోలోన తపించి, శ్రీరాముని కథాగానం చేశారు.
'శబ్ద ట్రహ్మ సాక్షాత్యారం జరిగింది, నీవు కావ్యం రచించు' మని నారకుడు వాబ్మీకితో అనినప్పుడు వాబ్మీకి పొందిన విచారం జలాంటిదే. ఏ కవికైనా తన సృష్టి గురించిన అశలూ అలోచనలూ ఇలాగే ఉంటాయి కాబోలు. "నా గీతం నా జాతి జనులు పాదుకునే మం(తంలా మారు (మోగాలని" (శ్రీ.శ్రీ. 'కవితా ఓ కవితా' : మహాష్టస్థానం) ప్రతి మహాకవి మనస్సులోనూ ఉందకపోడు. ఈ కావ్య కర్త మనసులోనూ అదే ఆశాంక్ష వెలుగు లీనింది.

తెలుగు కావ్య ప్రపంచంలో పద్య సాహిత్యం పరిపాలన సాగిస్తున్న రోజులలో ఈ ద్వపద దావ్యం వచ్చింది. అప్పటికి ద్విపద రచనలు. శైవభక్తికి ఉప బలకంగా నిలిచాయి. వైప్లవ భక్తి సాహిత్యానికి, పద్యాలు బాసటగా నిలిచాయి. ఈ దృష్టితో చూసిసప్పుడు ఈ దావ్యకర్త చేసిన రచన ఒక ప్రయోగంగా కనిపిస్తుంది. ఆ ప్రయోగం వెనుక ఉన్న అలోచన ఏమిలో పై మాటల్లో వినిపిస్తుంది. తానొక కథ చెప్పాలి. దానిపల్ల ఇపాపర ప్రాణ్యం కలగాలి. అంతేకాడు జనం దానిని చదివి కీర్తనలో చేస్తుందాలి. విరంతరం వారి గుండెలో గుడిగంటగా అది మోగాలి. దానికి తాను పీలైనంతగా వారిలో మదిలో మంటిరం కట్టి అక్కడ తన నాయకుని నిలకెట్టాలి. అందరికీ చేరువగా ఉండే భాషనూ, గతినీ ఎంచుకోవాలి. అందుకే ద్వపద ఛందస్సుకు పట్టం కట్టారు.

బాల, అయోధ్య, అర్యూ, కిష్మింధ, సుందర కాందలలో కథా భాగం ఎక్కువ. యుద్ధకాండలో వర్ణనా భాగమెక్యువ. ఈ కాండను రచించి మెప్పించడం కవి వైదుష్యానికి సవాలు. అదికవి వాల్మీకి మహర్షి తన కావ్యకల్పనా వైభవంతో అజరామరమైన రచన రేతాడు. గోనబుద్ధారిడ్డి రచనలో వాల్మీకి రచనలోని సాగసులే కాకుండా, కవి చనుభాశ్వక కల్పనలూ తళతకలాదతాయి. రంగనాథ రామాయణంలోని యుద్ధకాండలోని రచనా సౌందర్యాన్ని పరిశీలించడం ఈ వ్యాసోద్దేశ్వం.

యుద్ధకాండలోని అంశాలను న్యాలదృష్టితో ఈ (కింద్ ప్రభాగాలతో వరితీరించడానికి వీలుంది.

- పద్దన, అలంకారం
- 2. నానార్ల పద ప్రయోగాలు
- 3. శబ్ద సౌందర్భం
- 4. ఛందస్సు
- 5. ప్రాతోన్మలనం
- 6. హితోక్కలు

ఇదొక స్థాలదృష్టి, సూక్ష్మ వివేచనకు మరెన్నో అంశాలు పట్టపదతాయి. పర్లు, అలంకారం

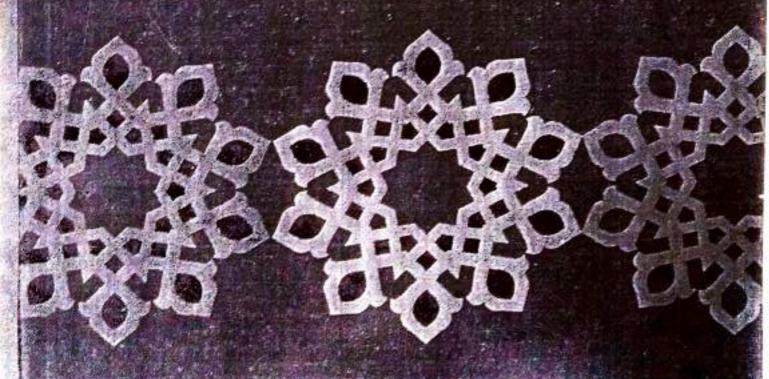
'కబ్బ వర్డనే' - అని కాన్యమంటేనే వర్డనా (పధానమైనది. అంక వైపూ శ్రీరామ సేన పయన మారంభించినప్పుడు దారిలో నదీజలాలూ, వనళోభలూ వారికి సేద దీర్చినప్పుడు కవి అన్నాడు.

> 'అప్పుడు కపివీరులయ్యయి యెదల నొప్పెడు కొలకుల నురవడి జొచ్చి యా నిర్మలపునీరు లారంగ గ్రోలి యానందమును లొంది యందంద గదిసి కమనీయ మృదు కర కమల యుగ్మముల కమలముట్టుంతురు కమలంగ బట్టి కమలాకరంటుల కమలాస్తే కులుదు కమలారి యును బోలి కమలముల్ నొంచు (కమమొప్పగా దళకంధరు వదన కమలంబులని తెల్పు కరణి జెలంగి – (247)

ದಕ್ಷಿಣಭಾರತದ ಭಕ್ತಿ ಪರಂಪರೆ ಮತ್ತು ದಾಸಸಾಹಿತ್ಯ

ಸಂಪಾದಕರು

ಡಾ. ಎ. ಸುಬ್ಬಣ್ಣ ರೈ. ಡಾ. ಮಾಧವ ಪೆರಾಜೆ, ಶ್ರೀ ಸಿ. ವೆಂಕಟೇಶ, ಡಾ. ಸುಚೇತಾ ನವರತ್ನ

00

ತೆಲುಗಿನ ಅಲಕ್ಷಿತ ಭಕ್ತಿ ಸಾಹಿತ್ಯ

ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮೂಲ: ಡಾ ಪಿ.ಆರ್. ಹರಿನಾಥ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ: ೩. ವೆಂಕಟೇಶ ಮತ್ತು ಡಾ. ಸುಚೇತಾ ನವರತ್ನ

ತೆಲುಗಿನ ಪ್ರಖ್ಯಾತ ಕವಿಯಾದ ಶ್ರೀ ಗುಂಟೂರು ಶೇಷೇಂದ್ರಶರ್ಮಾ ಅವರು ಒಂದು ಸಲ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ್ದರು. "ನಾವು ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನಾ ದರೂ ಹಾಡುಕಬಹುದು. ಆದರೆ ಕಾಲನ ಪ್ರಭಾವದಲ್ಲಿ ಕಳೆದುಹೋದ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹುಡುಕಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ". ಈ ಹೇಳಿಕೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಅನ್ವಯ ವಾಗುತ್ತದೆ. ಆಸಂಖ್ಯಾತ ಸಾಹಿತಿಗಳು ಅಲಕ್ಷ್ಮಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿ ಸಮಯದ ಪರಿಧಿಯಿಂದ ಕಣ್ಮರೆಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವು ಸಲ ಸಾಹಿತಿಗಳ ಹೆಸರು ಪ್ರಸ್ತಾಪಗೊಂಡರೆ, ಕೆಲವು ಸಲ ಅವರ ಕೃತಿಗಳು ಪ್ರಸ್ತಾಪಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಕೆಲವು ಸಲ ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾಗಿ ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಕರ್ತ್ಯ ಅಲಕ್ಷ್ಮಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತಾರೆ. ಬಹಳಷ್ಟು ಕೃತಿಗಳು ಮರೆತುಹೋಗಿವೆ. ಕಾರಣವೇ ನೆಂದರೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಫೋಷಕರ ಅಭಾವ ಅಥವಾ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿನ ಮೌಲ್ಯಗಳ ಬದಲಾವಣೆ.

ಹನ್ನೆರಡೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ರಾಜಮಂಡ್ರಿ ಸಮೀಪ ಪಟ್ಟೇಸಮ್ ಎಂಬಲ್ಲಿ ಯಥಾ ವಾಕ್ಯುಲಕ್ಕೆ ಅನ್ನಮ್ಮಯ್ಯ ಎಂಬ ಕವಿ ಇದ್ದನು. ಆ ಹಳ್ಳಿಯ ದೇವರು ಶ್ರೀ ವೀರಭದ್ರೇಶ್ವರ ಸ್ವಾಮ. ಆ ಕವಿ ಶೈವವಂಥದ ಅನುಯಾಯ. ಅವನು ಶಿವನನ್ನೇ ತನ್ನ ಗುರು, ಮಾರ್ಗ ದರ್ಶಕ ಮತ್ತು ತತ್ವಜ್ಞಾನಿ ಎಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದನು. ಅವನ ಜೀವನ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಶಿವಧಕ್ತಿಯಾಗಿತ್ತು ಅವನ ಎಲ್ಲ ಬರವಣಿಗೆಯು ಶಿವನೊಲ್ಟನನ್ನೇ ಕುರಿತದ್ದಾಗಿತ್ತು. ಅವನು ತನ್ನದೇ ಆರ ಛಂದಸ್ತಿನ ಶೈಲಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಿದನು.

ಒಂದು ಸಲ ಆ ಕವಿ ಶ್ರೀಶೈಲ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಯಾತ್ರೆಯಾಗಿ ಹೋದನು. ತಿರುಗಿ ಬರುವಾಗ ಮಾರ್ಗ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಪಲನಾಡು ತಾಲೂಕಿನ ಜೆಟ್ಟಪಲೇಮ್ ಎಂಬಲ್ಲಿ ತಂಗಿ; ಅಲ್ಲೇ

ಇರುವ ಕೃಷ್ಣಾ, ನದಿ ತೀರದ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ ಅಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಭೇಟ ನೀಡಿದನು, ಅಲ್ಲಿ ಅವನು ಮಲ್ಲೇಶ್ವರ ಸ್ವಾಮಿಯನ್ನು ಪೂಜಿಸಿದನು, 'ಸರ್ವೇಶ್ವರ ಕಡಕಮ್' ಎಂಬ ಕೃತಿಯನ್ನು ಅಲ್ಲಿಯೇ ರಚಿಸಿದನು. ಈ ಶತಕಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಆಸಕ್ಷಿಕರವಾದ ಘಟನೆಯದೆ. ಆಲದ ಎಲೆಯ ಮೇಲೆ ಅವನು ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಬರೆಯಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ, ಅವನು ಶಿವನಿಗೆ ನಿಬಂಧನೆ(ಶರತ್ರು) ಹಾಕಿದನು. ಏನೆಂದರೆ ಕವಿತೆ ಬರೆದು ನದಿಯ ನೀರಿಗೆ ಹಾಕಿದ ಅಲದ ಎಲೆಗಳು ಪ್ರವಾಹದ ವಿರುದ್ಧ ತೇಲುಕ್ತ ಪುನಃ ಅವನ ಬಳಿಗೆ ಬರಬೇಕು. ಒಂದೇ ಒಂದು ಕವಿತೆ ತಿರುಗಿ ಬಾರದೇ ಹೋದರೂ ತಾನು ತಲೆ ಕಡಿದುಕೊಳ್ಳವು ದಾಗಿ ನಿರ್ಧರಿಸಿದ್ದನು. ಇದೇ ರೀತಿ ದಿನಗಳು ಕಳೆದವು. ಎಲ್ಲ ಎಲೆಗಳು ಹಿಂತಿರುಗಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದವು. ಅವನ ಮನಸ್ತಿನಲ್ಲಿ ಕವಿತೆಗಳು ಒಂದಾದ ನಂತರ ಚಗುರಿನಂತೆ ಹೊರ ಹೊಮ್ಮುತ್ತಿದ್ದವು. ಇನ್ನೊಂದು ಕವಿತೆ ಸ್ಫುರಿಸಿತು.

ತರುಲಂ ಬುವುಲು ಮಿಂದೆಲೈ ಯೊದವಿ । ತತ್ವಜ್ಞಾತಿತ್ । ಬಂಡ್ಲಗಾನ್ ಹರ, ಮೀ ಪಾದಪಯೋಜ ಪೂಜಿತಮುಲೈ ಯತ್ನದ್ಭಾತ ಜಿವ್ವಿರುಲ್ ಕುರುಲೌ ನಕ್ಷಮುಲೌ ನನರ್ನಮಣುಲೌ ಗರ್ರೂರಮ್ ಹರಮೌ ದರುಣೀ ರತ್ನಮುತಾ ಬಟೀರ ತರುಲೌ ರಥ್ಯಂಬು ಸರ್ವೇಶ್ವರಾ !

ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. "ಶಿವರೇ, ವೃಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಹೂಗಳು ಎಳೆಕಾಯಿಗಳಾಗುತ್ತವೆ, ತದನಂತರ ಪಣ್ಣುಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಅದೇ ಹೂವು ನಿನ್ನ ಪೂಜೆಗಾಗಿ ಬಳಸಿದಾಗ ಅದು ಅನೆಗಳು. ಕಾದುರೆಗಳು, ಬೆಲೆ ಬಾಳುವ ರತ್ನಗಳು, ಹೂಮಾಲೆಗಳು, ಸುಂದರ ಯುವತಿಯಕು ಇತ್ಯಾದಿಗಳಾಗಿ ಬದಲಾಗುತ್ತವೆ. ಈ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಕವಿ ಶಿವನನ್ನು ಪೂಜಿಸಿದರೆ ಸಿಗುವ ಘಲಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾನೆ."

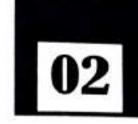
ಈ ಪದ್ಯವನ್ನು ಪ್ರವಾಹದಲ್ಲಿ ಬಡಲಾಯತು. ಆದರೆ ಈ ಪದ್ಯವಿರುವ ಎಲೆ ಮರಳ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಪ್ರವಾಹದ ಜೊತೆ ಅದು ತೇಲಿ ಹೋಯಿತು. ಆಗ ಕವಿ ತನ್ನ ತಲಿ ಕಡಿದು ಕೊಳ್ಳಲು ಸಿದ್ಧನಾಗುತ್ತಾನೆ. ದೊಡ್ಡ ಕತ್ತಿಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕೊರಳು ಒಡ್ಡಲು ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿಯೇ ಒಬ್ಬ ಕುರಿಗಾಹಿ ಇವನೆಡೆಗೆ ಧಾವಿಸಿ ಬಂದು, ಪ್ರವಾಹದ ಕೆಳಗಡೆ ಒಂದು ಆಲದ ಅಲೆ ಸಿಕ್ಕಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಅವನು ಆ ಎಲೆಯನ್ನು ಕವಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಅದೃಶ್ಯನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಆ ಎಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪದ್ಮವಿತ್ತು. ಕವಿ ಅದನ್ನು ಓದುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ಅದು ಹೊಸದಾದ ಕವಿತೆಯಾಗಿತ್ತು, ಅದು ಕವಿ ಬರೆದ ಕವಿತೆಯಲ್ಲ ಆದರೆ ಅದು ಕವಿ ಹಿಂದೆ ಬರೆದ ಕವಿತೆಗಳ ರೀತಿಯಲ್ಲೇ ಇತ್ತು ಆ ಕವಿತೆ ಹೀಗಿದೆ.

> ಒಕ ಪುಷ್ಟಂಬು ಭವಕ್ಷದ ದ್ವಯಮುಖ್ಯೆ ನೊಪ್ಪಂಗ ಸಧ್ಯಕ್ತಿ ರಂ ಜಿಕುಡೈ ಪೆಟ್ಟಿನ ಪುಣ್ಯಮೂರ್ತಿಕಿ ಬುನರ್ಜನಂಬು ಲೇದನ್ನ ದಾ ಯಕ ಕಾಲಕ್ರಿಕಯೊಪಚಾರಮುಲ ನಿನ್ನರಚಂಚುಜೋ ಬೆದ್ದನೈ ಷ್ಟಿಕುಡ್ಡೆ ಯುಂಡೆಡು ವಾಡು ನೀವಗುಟ ದಾ ಚಿತ್ರಂಬೆ ಸರ್ವೇಶ್ವರಾ!

మరిచిపోయి ఎన్న రాజు కలుగుతాయి ఎ పడేశారు కలాడుతున్న ఎ. చూశారా వను కుక్కలు ఏదికాదు.

మరణంలేని మహావీరుడు

ఆచార్య పి.ఆర్.హరినాథ్

ఎం.ఏ., పిహెచ్.డి (తెలుగు), ఎం.ఏ.,(సంస్మృతం) తెలుగు శాఖ అధ్యక్షులు,

డిఇఎస్ఎస్హాచ్, రీజినల్ ఇనిస్టిట్యూట్ ఆప్ ఎద్యుకేషన్, మానస గంగోత్రి, మైసూరు – 570006.

చరవాణి : 9480443108

'Do not repeat the tactics which have gained you one victory, but let your methods be regulated by the infinite variaty of circumstances' - Art of war; Sun Tzu.

'ఒకసారి విజయం లభించింది గదా అని అదే తంత్రాన్ని పదేపదే ప్రయోగించకు. అసంఖ్యాకమైన పరిస్థితుల వైవిధ్యాన్ని బట్టి నీ వ్యూహాలను రూపొందించు'.

ఈ మాటలు చైనా యుద్ధతంత్ర నిపుణుడైన సుజు (Sun Tzu) ఏనాడో చెప్పినవి యుద్ధవ్యూహ డ్రసక్తితో గుర్తుకు వచ్చేది కురుక్షేత్ర సంగ్రామం భారతీయ కావ్యేతిహాసాలలో యుద్ధ నంఘటనలెన్నో ఉన్నాయి. ఆ మాటకొస్తే శ్రీమద్రామాయణంలోని యుద్ధం అసమానమైనది.

> గగనం గగనాకారం సాగరం సాగరోపమం రామరావణ యోర్యుద్ధం రామరావణ యోరివ

అని చెప్పుకొనేదాకా వచ్చిందంటే ఆ యుద్ధం ఎంత భీషణమైనదో గుర్తించవచ్చు. అయితే, అలాంటి యుద్ధంలో కూడా తండ్రాల, వ్యూహాల ప్రసక్తి కనబడదు. వ్యూహమేదీ కనరాదు. (జీ మహాభారత యుద్ధ కాలం నాటికి యుద్ధ తండ్రాలలో ఎన్నో మార్పులు వచ్చాయి. శత్రువును భేదించడానికి, ఛేదించడానికి

المركب فيكريك والمركب

10. తిలక్ కవిత్వం – అలంకార వైవిధ్యం

– ఆచార్య పి.ఆర్. హరినాథ్

హేమచందుదనే ఆలంకారికుదన్నాదు దృష్టపూర్వా అపిహ్యర్థాః కావ్యే రస పరిగ్రహాత్ సర్వే నవా ఇవాஉ భారతి మధుమాస ఇవ్వదుమాః

'ఇంతకు మునుపు చూసిన అర్థాలే (వస్తువులే) అయినా కూడా కావ్యంలో రస పరిగ్రహం చేత కొత్తగా అనిపిస్తాయి. వసంత ఋతువులో చెట్లలాగా అంతగా కొత్తవేమో అన్నట్లు వెలిగిపోతాయి'.

కవిత్వానుభవం ఇలానే ఉంటుంది. నిన్నబీ దాకా మామూలుగా ఒక ఎండిన కొమ్మలాగా అనిపించిన చెట్టకొమ్మ - ఈ రోజు చిగుళ్లు తొడగడంతో కొత్తగా అనిపించడం - అదొక పలవరించదగిన, పరవశించదగిన అందం కావడం -కవిలోకానికి అనుభవమే.

ఎలాగైతే చిగుళ్లు చెట్టును నవీకరించాయో, కవిత్వంలో అలంకారాలు కూడా నవ్యానుభవాన్నీ, దివ్యానుభవాన్నీ కలిగిస్తాయి.

తెలుగు సాహిత్య లోకంలో (పత్యేక పరిచయం లేని కవులలో తిలక్ ముందు వరుసలో ఉంటాడు. 'అమృతం కురిసిన రాత్రి', 'గోరువంకలు', 'సుప్తశిల', 'సుచిత్ర (పణయం', 'సుందరీ సుబ్బారావు', 'తిలక్ కథలు' – మొదలైన రచనలతో పాఠకలోకం పరవశించింది.

'అమృతం కురిసిన రాత్రి' సంపుటిలో ఆ ప్రాతః కాలం ఖండికలో వరుసగా ఉత్తృక్షలు కనిపిస్తాయి. ఉదయం ఎలా ఉంటుందనే అంశాన్ని కవి భిన్న రీతుల్లో ఊహించాడు.

అప్పటిదాకా చీకటిగా ఉన్న ఆకాశం మెల్లమెల్లగా తెలిరేకులు విచ్చుకుంటూ వెలుగు లీనడం, ప్రతి ఉదయమూ జరిగే సంఘటనే. ఆ ఉదయపు వెలుగు ఎలా

10. తిలక్ కవిత్వం – అలంకార వైవిధ్యం

– ఆచార్య పి.ఆర్. హరినాథ్

హేమచందుదనే ఆలంకారికుదన్నాదు దృష్టపూర్వా అపిహ్యర్థాః కావ్యే రస పరిగ్రహాత్ సర్వే నవా ఇవాஉ భారతి మధుమాస ఇవ్వదుమాః

'ఇంతకు మునుపు చూసిన అర్థాలే (వస్తువులే) అయినా కూడా కావ్యంలో రస పరిగ్రహం చేత కొత్తగా అనిపిస్తాయి. వసంత ఋతువులో చెట్లలాగా అంతగా కొత్తవేమో అన్నట్లు వెలిగిపోతాయి'.

కవిత్వానుభవం ఇలానే ఉంటుంది. నిన్నబీ దాకా మామూలుగా ఒక ఎండిన కొమ్మలాగా అనిపించిన చెట్టకొమ్మ - ఈ రోజు చిగుళ్లు తొడగడంతో కొత్తగా అనిపించడం - అదొక పలవరించదగిన, పరవశించదగిన అందం కావడం -కవిలోకానికి అనుభవమే.

ఎలాగైతే చిగుళ్లు చెట్టును నవీకరించాయో, కవిత్వంలో అలంకారాలు కూడా నవ్యానుభవాన్నీ, దివ్యానుభవాన్నీ కలిగిస్తాయి.

తెలుగు సాహిత్య లోకంలో (పత్యేక పరిచయం లేని కవులలో తిలక్ ముందు వరుసలో ఉంటాడు. 'అమృతం కురిసిన రాత్రి', 'గోరువంకలు', 'సుప్తశిల', 'సుచిత్ర ప్రజయం', 'సుందరీ సుబ్బారావు', 'తిలక్ కథలు' – మొదలైన రచనలతో పాఠకలోకం పరవశించింది.

'అమృతం కురిసిన రాత్రి' సంపుటిలో ఆ ప్రాతః కాలం ఖండికలో వరుసగా ఉత్తృక్షలు కనిపిస్తాయి. ఉదయం ఎలా ఉంటుందనే అంశాన్ని కవి భిన్న రీతుల్లో ఊహించాడు.

అప్పటిదాకా చీకటిగా ఉన్న ఆకాశం మెల్లమెల్లగా తెలిరేకులు విచ్చుకుంటూ వెలుగు లీనడం, ప్రతి ఉదయమూ జరిగే సంఘటనే. ఆ ఉదయపు వెలుగు ఎలా

కన్నడ వివేచనాత్మక వ్యాసాలు

సంపాదకులు ప్రొ:: జి.ఎస్. మోహన్ ప్రొ:: శివరామయ్య

కువెంపు భాషా భారతి (పాధికార _{8ంగళారు} - 560 056

– ಡಾ. ಪಿ.ಆರ್. ಹರಿನಾಥ್

ತೆಲುಗು ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಕುರಿಕಿ ಸೋಮನಾಥನಿಂದ ಶೈವಸಾಹಿತ್ಯ ಜನರಿಗೆ ಪತ್ತಿರವಾಗಿದೆ. ಅವನ ಪ್ರತಿಭೆ ಸಾಹಿತ್ಯಾಕ್ತಾಶದಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯನಂತೆ ಪ್ರಕಾಶಮನಾನವಾಗಿ ಬೆಳಗಿದೆ. ತೆಲುಗು, ಕನ್ನಡ, ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಆತನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃಷಿ ಅಗಾಧವಾಗಿದೆ. ಶೈವ ಭಕ್ತಿ ಕುರಿತು ಪ್ರಚೋದನೆ ಮಾಡಿದ ಮಹಾಕವಿ ಸೋಮನ. ಅವನಿಂದಲೇ ಶೈವಭಕ್ತಿ ಭಾವನಾ ತರಂಗಗಳು ವಿಸ್ತೃತಗೊಂಡು ಶಿವಭಕ್ತಿ ಸಮುದ್ರವೇ ಆಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಶಿವಯೋಗೀಂದ್ರ ಎಂಬ ಒಬ್ಬ ಕವಿ ಈ ರೀತಿ ಪ್ರಶಂಸೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ.

ಭವದೀಯ ಸಂಬಂಧ ಬಂಧುರಂಬಯ್ಯೆನೇ ಭಾಗ್ಯಂಬು ಚೇಸೆನೋ ಪಾಲಕುರಿಕಿ ಭವದಂತ್ರಿ ಮಾಜನಾ ಪರುಲ ಕಿಮ್ಮಯ್ಯೆನೇ, ಭಾಗ್ಯಂಬು ಚೇಸೆನೋ ಪಾಲಕುರಿಕಿ ಯುಷ್ಟದ್ವಿಹಾರ ಸಂಯುಕ್ತಮೈ ವೆಲಸೆನೇ ಭಾಗ್ಯಂಬು ಚೇಸೆನೋ ಪಾಲಕುರಿಕಿ ಯುಷ್ಟದೀ ಯಾತ್ರಯಾತ್ಯುನ್ನತ ಬೊಂದೆನೇ ಭಾಗ್ಯಂಬು ಚೇಸೆನೋ ಪಾಲಕುರಿಕಿ ಪಾಲಕುರಿಕಿ ಯೆಟ್ಟ ಭಾಗ್ಯಂಬು ಚೇಸೆನೋ ಪಾಲಕುರಿಕಿ ಪಾಲಕುರಿಕಿ ಯೆಟ್ಟ ಭಾಗ್ಯಂಬು ಚೇಸೆನೋ ನೀ ಸ್ವನಾಮ ಹೂರ್ವ ನಿಹಿತಮಯ್ಯೆ ಈಹಿತಾನುಷಂಗ ಮೇಕಾಮ್ರ ಗುರುಚಿತ್ರ ನಲಿನ ಭೃಂಗ, ಸೋಮನಾಥಲಿಂಗ

ಆದರೆ, ಈ ಪಾಲ್ಕುರಿಕೆ ಎಲ್ಲಿ ಇದೆ ಎನ್ನುವ ಬಗೆಗೆ ಏಕಾಭಿಪ್ರಾಯವಿಲ್ಲ. ಶೈವಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು, ಸೋಮನ ತನೆ ರಚನೆಗಳಿಂದ ಮಷ್ಟಿ ಗೊಳಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ರಂದೋ ವಿಷಯ :

ನನ್ನಯ್ಯ ಮುಂತಾದ ಕವಿಗಳು ಉತ್ಪಲಮಾಲೆ, ಚಂಪಕಮಾಲೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಭಂದೋರೂಪಗಳನ್ನು ಆದರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ, ಪಾಲ್ಕುರಿಕಿ ಸೋಮನ ಮಾತ್ರ,

ವಚನ ವಾಙ್ಡಯ ಸಂಪದ / ೩೨೭

A publication of the All India Institute of Speech and Hearing, Mysuru – 570006:

MANUAL ON EARLY CHILDHOOD EDUCATION

Module 2: Knowledge Arts for Children with Hearing Impairment

Published by

Prof. Pushpavathi M Director All India Institute of Speech & Hearing Manasagangothri Mysore 570 006.

© 2022 All India Institute of Speech & Hearing Manasagangothri Mysore 570 006.

ISBN: 978-93-94809-01-7

Product Code: PE-73-En-

P-P-1

Editor-in-Chief

Prof. Pushpavathi M

Editor

Dr. Alok Kumar Upadhyay

Co-Editors

Dr. Prithi Venkatesh

Dr. Palnaty Vijetha

Cover page Design

Mr. Manikanta swamy

Authors

Dr. Prithi Venkatesh

Dr. Palnaty Vijetha

Mr. Suresh C.B

Ms. Shobha B.N

Ms. Sumana H.P

Ms. P.V Manjula

Ms. Asha S.A

Ms. Vijayalakshmi S.

Mr. Subramanya .K.R

MANUAL ON

EARLY CHILDHOOD EDUCATION

(KNOWLEDGE ARTS FOR CHILDREN WITH HEARING IMPAIRMENT)

MODULE 2

ALL INDIA INSTITUTE OF SPEECH AND HEARING NEIMISHAM CAMPUS, MANASAGANGOTRI MYSORE-06.

AIISH GENESIS AND GROWTH

The All India Institute of Speech and Hearing is a premier Institute in the country imparting training in the field of Speech and Hearing. Established on 9th August, 1965 as an autonomous organization, AIISH caters to manpower generation in the field, promoting research and providing rehabilitation services in the area. The Institute is located on a sprawling area of 32 acres (two campuses) in Mysore.

The Institute is registered as a Society under the Societies Registration Act XXI of 1860 (Punjab Amendment) Act, 1957 and is functioning as an autonomous body under the aegis of the Union Ministry of Health and Family Welfare.

Established primarily as a training institute, it started training programs at postgraduate level in 1967 followed by B.Sc. (Speech and Hearing) in 1968. The institute now offers 17 programmes. These include one certificate programme, three diploma programmes [Diploma in Hearing Aid & Ear mould Technology, Diploma in Early Childhood Special Education (Hearing Impairment) and Diploma in Hearing Language and Speech-through video conferencing mode]; two undergraduate programmes [Bachelor of Audiology and Speech Language Pathology (B.ASLP) and Bachelor of Education Special Education (Hearing Impairment)]; four PG Diploma programmes [Clinical Linguistics, Neuroaudiology, Augmentative and Alternative Communication, and Forensic Speech Sciences and Technology]; three post graduate programmes [M.Sc. (Audiology), M.Sc. (Speech-Language Pathology) and M.Ed. Spl.Ed. (Hearing Impairment)]. In addition, it offers three Ph.D. programmes [Audiology, Speech-Language Pathology, and Speech and Hearing] and Post-Doctoral Fellowship. The Institute also conducts short term training and orientation programs for professionals in allied specialties.

AIISH is recognized as a reputed organization for capacity building in the field of speech and hearing and related areas throughout the country. The Institute has been recognized as a Centre of Excellence in the Area of Deafness (WHO), as a Centre for Advanced Research (UGC) and as a Science and Technology Institute (DST). The Institute is affiliated to the University of Mysore for the award of degrees. The academic programs of the institute have the recognition of the Rehabilitation Council of India, a statutory body in the area of rehabilitation sciences.

The Institute is wholly financed by the Government of India. The functioning of the Institute is under the direction of the Executive Council with the Hon'ble Union Minister for Health and Family Welfare as the Chairman and the Hon'ble Minister of Health and Family Welfare, Government of Karnataka, as the Vice-Chairman. The other statutory bodies of the Institute are the Finance Committee and the Academic Committee.

ISBN: 978-93-94809-01-7 Product code: PE-73-En-P-P-1 Price: ₹250/-

All India Institute of Speech and Hearing

Neimisham Campus, Manasagangotri Mysore-06.
Phone no.: 0821-2502000, Toll-free No.:18004255218
Email: director@aiishmysore.in
Website: www.aiishmysore.in

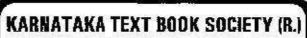
MATHEMATICS TEXT BOOK

Free Supply

63)

THIRD STANDARD ENGLISH MEDIUM

2014

100 Feet Ring Road, Banashankari 3rd Stage, Bangalore - 560 085.

Chair Person:

Shamanna K. Head Master GHS Sarakki, JP magar Bangalore-78

Members:

Sathish Shettigar. Assistant Teacher GHPS yedadi Mathyadi post Kundapur Taluk. Udapi District.

Veena R. Assistant Teacher H.P.S Channasandra, Bangalore south-2

Veeraiah. S. Heeremath, G.H.S Karee Katti Savadati Taluk, Belagaum

Dharanesh. Assistant Teacher, G.H.S Sanyasi Kodamagge, Bhadravathi Shivamogga.

Gurunath. K. Talvar Lecturer. Bhasaveshwar, Teacher training college Institute Bagalakote.

Sunitha Pujari, Art teacher GHS Magadi Palya, Koppa Post Kunigal Taluk. Tumkur District.

Scrutinizer:

Dr.T.V Somashekar, Assistent Professor department of Eduction, RIE Manas Gangothri Mysore.

Translators:

Veena R. Assistant Teacher H.P.S Charmasandra, Bangalore south-2

Jayalakshmi C.S H.M. Town Mahila samaj english medium High school Chickmagalore

Editorial Board:

Dr.K.S. Semecrasimha, Joint Secretary, BHS Higher Education Society, 4th block, Jayanagar, Bangalore -11.

Dr.S. Shivakumar, Professor, R.V. Engineering College, Bangalore.

Chief Co-ordinator:

Prof. G.S. Mudambadithaya, Text book Preparation and Curriculum revision, KTBS, Bangalore.

Chief Advisors:

Sri Y.T. Gurumurthy, Managing Director, KTBS, Bangalore.

Sri Bellasetty, Joint Director, KTBS, Bangalore,

Programme Co-ordinator:

8mt. S.C. Umadevi, Asst. Director KTBS, Bangalore,

9mt. Vijaya M Kulkarni, Asst. Director KTBS, Bangalore,

Smanway

(NEELKAMAL)

Methods of Teaching MATHEMATICS

Dr. G. Viswanathappa Dr. T.V. Somashekar Dr. Anice James

Somathetan TV

ADIVASI RIGHTS AND EXCLUSION IN INDIA

Edited by V. Srinivasa Rao

First published 2019 by Routledge 2 Park Square, Milton Park, Abingdon, Oxon OX14 4RN

and by Routledge 711 Third Avenue, New York, NY 10017

Routledge is an imprint of the Taylor & Francis Group, an informa business

© 2019 selection and editorial matter, V. Srinivasa Rao; individual chapters, the contributors

The right of V. Srinivasa Rao to be identified as the author of the editorial material, and of the authors for their individual chapters, has been asserted in accordance with sections 77 and 78 of the Copyright, Designs and Patents Act 1988.

All rights reserved. No part of this book may be reprinted or reproduced or utilised in any form or by any electronic, mechanical, or other means, now known or hereafter invented, including photocopying and recording, or in any information storage or retrieval system, without permission in writing from the publishers.

Trademark notice: Product or corporate names may be trademarks or registered trademarks, and are used only for identification and explanation without intent to infringe.

British Library Cataloguing-in-Publication Data A catalogue record for this book is available from the British Library

> Library of Congress Cataloging-in-Publication Data A catalog record for this book has been requested

> > ISBN: 978-1-138-27991-9 (hbk) ISBN: 978-0-429-43707-6 (cbk)

> > > Typeset in Sabon by Apex CoVantage, LLC

CONTENTS

12	Exclusion and persistence of poverty among Adivasis in India: a disaggregated analysis	242
	RT III	
Inc	lusive policies: myth or reality	267
13	An unbroken history of broken promises: exploration from a tribal perspective PRADIP PRABHU	269
14	Language and schooling of Adivasi children in India: issues relating to their right to education v. Srinivasa rao	297
15	Developmental challenges of nomadic and denotified tribes of India: with special reference to Andhra Pradesh MALLI GANDHI	311
16	Decentralised governance and implementation of PESA in tribal areas: evidences from the western tribal belt of India YATINDRA SINGH SISODIA AND TAPAS K. DALAPATI	332
	Index	348

DEVELOPMENTAL CHALLENGES OF NOMADIC AND DENOTIFIED TRIBES OF INDIA

With special reference to Andhra Pradesh

Malli Gandhi

I

The idea of labelling members of an entire tribe as criminal tribe or habitual offenders was indeed brutal. There are questions about how these communities live their lives, being stigmatised and branded as criminal, habitual and juvenile offenders. What makes a society label the entire section of people as a criminal tribe? What does such labelling mean even if there are grains of truth in it? We read, listen and meet people from many of these communities in our life. Our interaction with these communities makes us realise that a unique phenomenon of prejudices has been established against them. Societal prejudices to a great extent are responsible for the pathetic way of their living. The very label, born criminals, is the burden they carry throughout their life. It is evident from their life that such a burden moulds their future in certain ways of living. However, these communities make an interesting and revealing subject for study. Their present living standards and conditions hold lessons for contemporary society. It shows us the context in which the society has placed them.

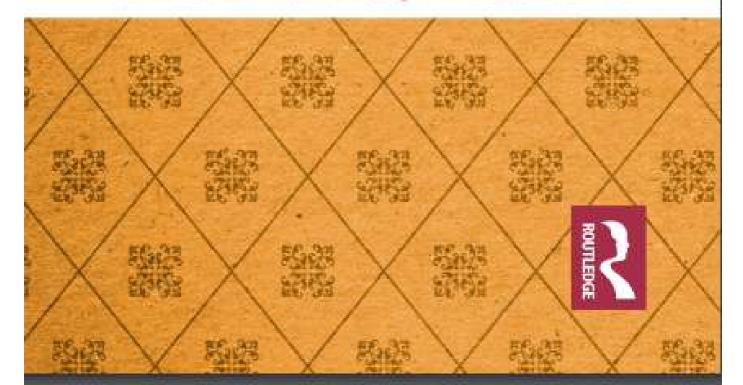
They are depressed not because of their poverty, but the general outlook of what the public, society and institutions have about these communities. There is a sort of resignation, a sign of scorn, vengeance and uncertainty in their world. They are very enterprising and productive people. There are a few sections of these people who are settled as agriculturists, teachers, police constables, railway and postal department employees, and a few members of their youth completed their

DENOTIFIED TRIBES OF INDIA

DISCRIMINATION, DEVELOPMENT AND CHANGE

Malli Gandhi and Kompalli H.S.S. Sundar

DENOTIFIED TRIBES OF INDIA

Discrimination, Development and Change

MALLI GANDHI KOMPALLI H. S. S. SUNDAR

First published 2020 by Routledge 2 Park Square, Milton Park, Abingdon, Oxon OX14 4RN

and by Routledge 52 Vanderbilt Avenue, New York, NY 10017

Routledge is an imprint of the Taylor & Francis Group, an informa business

© 2020 Malli Gandhi and Kompalli H.S.S. Sundar, and Manohar Publishers & Distributors

The right of Malli Gandhi and Kompalli H.S.S. Sundar to be identified as authors of this work has been asserted by them in accordance with sections 77 and 78 of the Copyright, Designs and Patents Act 1988.

All rights reserved. No part of this book may be reprinted or reproduced or utilised in any form or by any electronic, mechanical, or other means, now known or hereafter invented, including photocopying and recording, or in any information storage or retrieval system, without permission in writing from the publishers.

Trademark natice: Product or corporate names may be trademarks or registered trademarks, and are used only for identification and explanation without intent to infringe.

Print edition not for sale in South Asia (India, Sri Lanka, Nepal, Bangladesh, Pakistan or Bhutan)

British Library Cataloguing-in-Publication Data A catalogue record for this book is available from the British Library

Library of Congress Cataloging-in-Publication Data A catalog record for this book has been requested

ISBN: 978-0-367-86182-7 (hbk) ISBN: 978-1-003-01762-2 (ebk)

Typeser in ITC Galliard Std 10/12

by Manohar, New Delhi 110 002

Contents

List of Illustrations		11
Li	st of Tables	13
Pr	eface	15
Al	bbreviations	19
Gl	lossary	21
	PART I: UNDERSTANDING NOMADIC AND DENOTIFIED COMMUNITIES	
1.	Nomadic and Denotified Tribes: A Bird's Eye View	25
2.	Stigmatized Communities in India: A Human Rights Perspective	32
3.	Tribes with Stigma: Historical and Legal Status	50
	PART II: STATUS OF NOMADIC AND DENOTIFIED TRIBES UNDER COLONIAL RULE	
4.	Colonial Rule and Criminal Tribes: A Study of Criminal Tribes Acts in Andhra Pradesh, 1871-1965	75
5.1	Establishment of Criminal Tribe Settlements in Andhra: A Historical Survey	85
6.	Tribes in Transition: A Study of Selected Denotified Tribes in Andhra Pradesh	105
7.	Colonialism and Ex-Criminal Tribes: A Profile of Lingala Settlement in Telangana	115
8.	Criminal Tribes Acts and Ex-Criminal Tribes of the United Provinces	121
9.	Historical Profile of Koravas and Koramars/ Korachas in Karnataka	134

10.	Policy Recommendations and the Status of Nomadic, Semi-Nomadic and Denotified Communities: A Brief on Karnataka's Experience	147
	PART III: ADMINISTRATIVE ARRANGEMENTS AND DEVELOPMENT ISSUES	
11.	General Conditions and Administration in Settlements: A Case Study of Siddhapuram and Stuartpuram	157
12.	Fiscal Management of Denotified Tribe Settlements in Andhra Pradesh	171
13.	Economic Profile of Denotified Tribe Settlements in Andhra Pradesh: A Study of Siddhapuram Settlement	188
14.	Perceptions and Approaches to 'Criminals' and Non-Criminals in Madras Presidency: Colonial Bureaucracy, Missionaries and Settlement Managers	197
15.	'Criminal' Tribes in the Princely State of Mysore: Measures of Surveilance	222
16.	Land Allotment and Cultivation: Andhra Pradesh	229
17.	Industrial Settlements for Ex-Criminal Tribes	240
18.	Developmental Challenges, with Special Reference to Andhra Pradesh	257
19.	Development of Nomadic/Denotified Tribes: Official Reports and Recommendations	277
	PART IV: HEALTH AND EDUCATION	
20.	Health Interventions by Missionaries: A Study of Ex-Settlements in Andhra Pradesh	291
21.	Education of Children: Madras Presidency Experience	303
22.	Erosion of Tribal Dialects and Cultural Forms: A Study of Yerukulas	317
23.	Life Skills Education and Human Capital: The Case of Tribal Children	337

CONTENTS	- 70
C.C.D. E. E.L.S. F.S.	146

	PART V: REFORM AND CHANGE IN SOUTH	INDIA
24.	Tradition and Change: A Case of Waddars of South India	349
25.	Denotified Tribes in Andhra Pradesh: Social Reform and Rehabilitation	365
26.	Case Studies: Life Sketeches of Reformed Ex-Criminals of Stuartpuram Settlement	386
27.	Conclusion	426
Appendix		431
Bib	liography	435
Index		447
	graphical Notes of Vakulabharanam Lalitha and culabharanam Ramakrishna	455

SCIENCE EDUCATION

S.V. Sharma
Chief Editor

ARTISTIC ACTIVITIES AND MODELS FOR CREATIVE LEARNING OF BIOLOGY

G. NAGARAJ and A. SUKUMAR Zoology Section, Department of Education in Sciences and Mathematics, Regional Institute of Education, NCERT, Mysuru gnriem@gmail.com

ABSTRACT

Present study aims to improvise and validate few art based activities and models for creative learning of high school Biological Science. Inexpensive and waste materials were used for improvisation of 10 artistic activities and models viz. 1) leaf collage, 2) vegetable imprint, 3) mosaic painting, 4) thread painting, 5) butterfly preservation, 6) beetles/honeybee preservation, 7) mounting appendages of prawn, 8) improvised mouth parts of mosquito, 9) simulation of gastrulation and 10) simulation of property of cancer cells. The effectiveness of the seartistic activities and models, were tested with III and IV year B. Sc. B.Ed. (CBZ) teacher trainees (N=52) of Regional Institute of Education (NCERT), Mysuru. It is concluded from their opinions that these art-based activities and models are effective in stimulating creativity, curiosity and interest in learning; hence, they are hereby shared with pre- and in-service teachers with the intention to ignite their minds to improvise and use such items for creative, joyful and active learning of high school students.

Keywords: Creativity, active learning, improvisation, collage and preservation.

INTRODUCTION

There are various types of artistic activities like a) painting, b) paper folding and cutting, c) embroidering, d) rangoli, e) skeleton leaf frame, f) shell collections, g) clay fossils and models etc. were applied in the past to integrate Art and Science. From all these activities we not only learn the art, but also the hidden Science concepts; in other words, we have to look the art with the lens of Science. Emerging educational approach of STEAM emphasizes the integration of Science, Technology, Engineering, Arts and Mathematics for holistic and interdisciplinary learning. In support, Grant et al. [1] demonstrated that use of art deepens students' understanding of biology. Several studies also recommended drama as a strategy of teaching general Science [2], Chemistry [3] and basic ecological concepts [4]. Likewise, Science can also be taught by the method of Science story telling [5] and writing [6]. In this context, present investigation aims to improvise and validate the art-based activities and models for creative learning of Biological Science.

SCIENCE

S.V. Sharma
Chief Editor

DEVELOPING SCIENTIFIC VALUES AND SKILLS AMONG SECONDARY SCHOOL CHILDREN

PADMAJA C and A.SUKUMAR

DESM, Regional Institute of Education, NCERT, Mysore.

padmajareddychintala@gmail.com, sukumarindia@rediffmail.com

ABSTRACT

There seems to be consensus on school based internship teaching-practices that constitute effective professional development of teacher trainees, although the gap between rhetoric and practice remains wide. In the present study, participants (80 N) were student-teachers of B.Sc.B.Ed. (CBZ and PCM) and M.Sc.B.Ed. Courses of RIE, NCERT and their teaching - practices were investigated for achievement level of science values and skills developed among children of 17 secondary and higher secondary schools of South India. A purpose-built questionnaire concerning scientific values and skills was framed in 5 point scale with provision for giving case reports, problems/hurdles and suggestions. The data were analyzed with statistical measures namely, percentage, range, mean, etc. The results of the research highlight challenges in adopting school teaching-practices to promote five (each) scientific values and skills. The achievement level of good found among B.Sc.B.Ed trainees for inculcating, were 36% - 79% (ranges) and 36% - 64% respectively for inculcating the values and the skills indicating that science skill development requires more time for practice. There exists a wide gap between teaching and learning processes and actual living style in practicing values. The trainees suggested that ICT integrated learning process develops scientific values and skills by instantaneously linking scientific knowledge with life situation, practices, experiences, and experiments; thus science teaching-practices have the priority of promoting the values and skills among children with effective ICTintegrated science pedagogy and science curriculum connecting their school experiences with practicing values and skills in daily life.

Keywords: Science Values and Skills, Pre-service Courses, Internship, Teacher Education, School Science.

NTRODUCTION

t is concern in philosophy of school based internship to ascertain that eaching-practices successfully resulting in desired professional evelopment (Davies Richard 2013) have to fulfill the expectation of society here values and skills are requirement of daily life situation. How student achers experience their transformation into serving teachers in the social aces of the school-based teaching practice (internship) is of key portance to them, their future students and their educators (Hugh et al., 15). The challenging experience for student teachers, even with help from

किर्वित्रिति क्ष्युक्ति क्ष्युक्ति क्ष्युत्रित्र किर्वेति किर्वेति

பண்ணாட்டுக் கருத்தாங்கம்

நாள். 14-15 மார்ச் 2020

தொகுப்பாசிரியர்கள்

முணைட்டுறா. குழுணாநிதி

ரணைக்கி சிவதமாரி

ලකකත් බනා නිලානේ

தமிழ் உயராய்வுத்துறை

தீரு கொளஞ்சியப்பர் அரசு கலைக் கல்லூரி (நிலை-) விருத்தாசலம் – 606 001, கடலூர் மாவட்டம்

57.	ஐங்குறுநூற்று மருதத்திணையில் வாழ்வியல் வளங்கள் சி. சுந்தரவள்ளி	354
58.	திருஞானசம்பந்தரின் இறைநெறி முனைவர் ஜா. பூரணி	358
59.	மனித வளம் கூட்ட எழுந்த கதைகளும் கருத்துகளும் இன்றைய பயன்பாட்டு நோக்கில் முனைவர் கே. இரா. கமலாமுருகன்	365
60.	இறைமையியல் நோக்கில் சிலப்பதிகாரம் முனைவர் க. இரவி	371
61.	புறநானூற்றில் மனிதவளம் முனைவர் இரா. ரம்யாமகேஸ்வரி	380
62.	பள்ளு இலக்கியங்களில் <mark>மனிதவள மேம்பாடு</mark> மா. மணிமாறன்	385
63.	பழந்தமிழர் பண்பாட்டில் வேளாண்மை முனைவர் ஆ.பூபாலன்	390
64.	சங்க இலக்கியத்தில் மனிதவள மேம்பாடு அமுனைவர் வே. பிரேமலதா	395
65.	கற்பித்தல் நோக்கில் நல்வழி காட்டும் அறமும் அறிவும் K. சுரேஷ் குமார்	404
66.	ஒளவைத் தனிப்பாடல்களும் திருக்குறளு ம் உணர்த்தும் மனிதவளச் சிந்தனைகள்	409
	ந. அறிவழகன்	
67.	வள்ளுவர் வகுத்த உடைமை கூடமக்கம	415

கற்பித்தல் நோக்கில் நல்வழி காட்டும் அறமும் அறிவும்

K. சுரேஷ் குமார், உதவிப் பேராசிரியர், மண்டலக் கல்வியியல் நிறுவனம், மைசூரு-06

வளம் முறையாகப் பயன்படுத்தப்பட்டமையால் தான் இன்று உலகம் அறிவியலில் உயர்ந்து நிற்கின்றது. இந்த மனிதவளம் என்பது மனிதனின் நுட்பமான அறிவு சார்ந்தும் கடின உழைப்பு சார்ந்தும் அமைந்துள்ளது எனலாம். நுட்பமான அறிவு மட்டும் மனித சமுதாயத்தை உயர்த்திவிடவில்லை. நுட்பமான அறிவும் அவ்வறிவை உரிய முறையில் பயன்படுத்தி உழைத்ததுமே மனித சமுதாயத்தை உயர்த்தியது. இந்த இடத்தில் ஒரு கேள்வியை இப்படி எழுப்பலாம். மனித வளம் மிக்க சமுதாயம் இன்று அமைதியாக, மன நலத்தோடு வாழ்கிறதா? மனித சமூகம் இன்று அமைதியாக வாழ்ந்தமை போலத் தெரிந்தாலும், தெரியாவிட்டாலும் ஒரு பதிலை இப்படிச் சொல்லலாம். ஒரு நலமான அமைதியுடன் சமூகம் இல்லை' எனப் பதில் சொல்ல முடியும். நம் சமூகம் அறிவியல் மேம்பட்டு நின்றாலும், அந்த அறிவு முழுமையான அறிவாக, மனித வளமாக இல்லை எனலாம். ஆகவே சமூகம் மனிதவள் மேம்பாட்டில் உண்மையாக ஒளிர அறம் சார்ந்த அறிவு மேம்பாடு தேவை என்பது புலனாகின்றது. அந்த அடிப்படையில் நல்வழியை முன்வைத்து 'கற்பித்தல் நோக்கில் நல்வழி காட்டும் அறிமும் அறிவும் என இக்கட்டுரை அமைகிறது. அதாவது அறிவு மேன்டுவதற்கான கருத்தை எவ்வாறு அறத்தோடு பின்னிக் காட்டியிருக்கிறார் ஆசிரியர் என்பதையே விளக்குகிறது.

ஒள்ளையார் என்ற ஆளுமைப் பெயரோடு சங்ககாலம் முதல் 18 — ஆம் நூற்றாண்டுவரை பலர் வாழ்ந்ததாகத் தெரிகிறது. நல்வழி இயற்றிய ஒள்ளையார் பற்றித் தமிழண்ணல் "சங்ககால ஒள்ளை பெற்ற புகழினும் மிகுபுகழ் பெற்றவர் இடைக்காலத்தில் வாழ்ந்து, நீதி நூல்கள் பாடித் தமிழர் உள்ளந்தோறும் இடம் பெற்ற ஒள்ளை ஆவார். இவரைச் சோழர்கால ஒள்வை எனவும் கூறுவர். நல்வழியில் இவர் 'மூவர் தமிழையும்' குறிப்பிடுதலால், கந்தரர் காலமாகிய கி.பி. 9 ஆம் நூற்றாண்டிற்குப் பிற்பட்டவர் என்பது தெளிவு" என்கிறார்.

சமயக் கருத்து வழி மனிதவள (அறிவு) மேம்பாடு:

சமயம் மனித மனத்தைச் சமைத்து (பக்குவப்படுத்தி) மே<mark>ம்படுத்த</mark> வேண்டும் மனம் பக்குவப்பட உண்மை அறிவு தேவை. மூதுரையில்

ISBN NO 978-93-81658-22-2

MANONMANIAM SUNDARANAR UNIVERSITY, CONSTITUENT MODEL COLLEGE, NAGALAPURAM-628 904

K. Suresh Kumer

Proceedings of First Multidisciplinary National Level Seminar

21st April 2018

S. Nogq	Title A Title	Page No.
32	தென்காகி வட்டிர் நாட்டுப்புற மகுத்துவம் சு. வைரவன்	183
33	ஆந்தைப் பாட்டில் சமூக அவலம் முனைவர். எச். ஷோபனா	186
34	இடுக்கி மாவட்டப் பழங்குடியினரின் விடுகதைகளில் உளவியல் எஸ். கல்பண	195
35	டுற்றுமை வேற்றுமை நோக்கில் திருப்பாவையும், திருவெம்பாவையும் முனைவர்.கொ. பாலஸ்.	199
36	தோற்றப்பாடல்கள் முனைவர் ஜி.எஸ். பிரபின்,	204
37	பத்திரகாளிப்பாட்டும் சிலம்பும் ச. உமா மகேஸ்வரி	210
1 38	முல்லைக்கலியில் ஆயர்களின் "பொருள்" சார்ந்த வாழ்க்கை முறை K. சுரேஷ் குமார்	217
39	ஆகாப ஊஞ்சல் நாடகத்தில் போதையும் பொருளாதாரமும் A. ஐாண் பிலிப்போஸ்	222
40	'ந்குலன்' கவிதைகளில் ஊடிழையும் வாழ்வியல் எதார் <i>த்த</i> ங்கள் முனைவர் பெ, ஹென்றி ஜுலியஸ்	227
41	அகநானூறு கூறும் தலைவி தோழி உறவுநிலை முனைவர்.எச்.ஷோபண், செ.காயத்ரிதேவி,	232
	Performance Of Water And Water Trade In India Dr. D. Magesh	236

1

முல்லைக்கலியில் ஆயர்களின் ''பொருள்'' சார்ந்த வாழ்க்கை முறை

K. சுரேஷ் குமார் உதவிப் பேராசிரியர் (தமிழ்) மண்டலக் கல்வியியல் நிறுவனம் மைசூர்

அகப்பொருள் செய்திகளை ஆழமாகக் கூறுவதற்கு ஏற்றது கலிப்பா கலித்தொகையில் கருத்தாகும். முன்னோர்களின் என்பது முல்லைக்கலிப் பாடல்களில் சங்ககால மக்களின் அகவாழ்க்கை முறைகள் மட்டுமின்றி, அகவாழ்வு சார்ந்த புறவாழ்க்கையில் காணப்படும் தொழில் சார்ந்த பொருள் தேடல் போன்ற செய்திகளையும் அறிய முடிகிறது. புறவாழ்க்கை, என்பது அகவாழ்க்கை, ஆகவே, 'பொருள்' இங்கு வாழ்க்கை என்ற வகையில் பார்க்கப்படுகிறது. பொருளாதாரம் சார்ந்த சார்பியல் கோட்பாடு என்பது முற்றிலும் அறிவியல் கோட்பாடு ஆகும். அதனை இலக்கியத்தில் ஏற்றிப் பார்ப்பது தல்ல பலனைத் தரும் என்பார் தமிழண்ணல். அந்த வகையில் முல்லைக்கலி அகப்பொருள் சார்ந்த பாடலாக இருப்பினும் அது புறப்பொருளைச் சார்ந்தும், பொருளாதார வாழ்க்கை கூறுவதாக அமைகின்றது. இந்த செய்திகளைக் பல்வேறு சார்ந்தும் முறையில் இலக்கியங்களை நோக்குவது நல்ல பலன் தரும் என்ற நோக்கத்தோடு, இங்கு முல்லைக்கலி பார்க்கப்படுகிறது.

அகவாழ்க்கை நகர்வுகள்

ஆயர்கள் இருவகையாக மணம் முடித்தனர் என்பதை முல்லைக்கலிப் பாடல்கள் வாயிலாக அறிய முடிகிறது. குலமுறைப்படி தலைவியை மணந்து கொள்ள முன்வராத தலைவன் ஊரில் நடைபெற்ற ஏறுதழுவுதல் மூலம் வலிய காளையை அடக்கித் தலைவியை மணம் முடித்ததை, தலைவி தோழியின் உரையாடல்கள் மூலமாக அறிந்துகொள்ள முடிகிறது.

"நேரிழாய்! கோள் அரிதாக நிறுத்த கொலையேற்றுக் காரி கதன் அஞ்சான் பாய்ந்த பொதுவற்கே ஆர்வுற்று எமர்கொடை நேர்ந்தார் அலர் எடுத்த ஊராரை உச்சி மிதித்து" (முல்லைக்கலி-4)